

Virksomheden har lyst til den Gerning eller ikke, og der vil være adskillige af dem, som paa den Maade komme til at staa Prøve, der ville vige bort fra den Gerning, og andre ville blive bestædede i den Tanke, at de ere kaldede til den Virksomhed og kunne da medbringe et Vidnesbyrd i saa Henseende, som vil have stor Betydning for deres Virksomhed og stor Betydning for Lærerne ved Seminarierne. Naar det Mindretal, hvortil jeg hører, ikke har villet være med at sætte nogen Bestemmelse ind i Loven om de Lærere, som ere kvalificerede til Ledere af saadan Undervisning eller Vejledning, er det, fordi vi ikke anse det for nødvendigt, men tværtimod for meget ubehøvet, at der skulde udpeges enkelte Lærere, saaledes som der var Tale om i Anmærkningerne til Lovforslaget f. N., at udpege et Par Stykker i hvert Provsti, som kunne være kvalificerede til at uddanne Lærere. Det anse vi ikke for at være heldigt, og vi tvivle ikke om, at den, som vil forberede sig til Skolegerningen, eller de, der ere hans Vejledere, ville se sig om, for at han kan komme til en alvorlig og dygtig Lærer, og nyde godt af det. Naar, han skal tilbringe der som Forberedelse til Lærergerningen. Der er ikke nogen som helst Grund til at tage nogen Bestemmelse i saa Henseende. Man kan godt overlade til den vedkommende selv at søge den Hjælp, som han i saa Henseende trænger til. Og i den Henseende at udelukke enkelte private Lærere fra at kunne modtage saadanne Elever, finde vi ikke, der er rigtig Grund til. I al Almindelighed kan man jo ganske vist sige, at der er en større Garanti for, at Statskolelærerne, som altsaa have gennemgaaet den almindelige Læreruddannelse, ere i Besiddelse af Dygtighed, men der er jo paa den anden Side rundt omkring i Landet utvivlsomt en Del dygtige Friskolelærere, og det vilde dog være urigtigt, at stemple dem som udelukkede til at forberede Elever til Seminariet, og forlange af dem, dersom de ville have Elever, at de da skulde indhente Attest fra Skoledirektionen for, at de ere dygtige til et saadant Hverv. Det er det første af de to Punkter, hvor vi afvige fra Flertallet. Jeg skal i øvrigt ikke indlade mig paa, at gennemgaa de enkelte Paragraffer i Lovforslaget; thi de ere allerede for en væsentlig Del omtalte af den ærede Ordfører. Jeg skal kun holde mig til de Afvigelser, som det Mindretal, hvortil jeg hører, have sluttet os om paa de forskellige Punkter. Der er et Forslag, jeg blot skal tillade mig at dvæle et Øjeblik ved, det er Vædringsforslaget under Nr. 21 til § 6, der angaar Eksamenkommissionen. Jeg slutter mig

her fuldstændig til de Udtalelser, der fremkomme fra den ærede Ordfører. Vi kunne ikke gaa med til at omdanne den nuværende Eksamenkommission til en Censurkommission, fordi vi synes, at en saadan Ordning vilde være meget uheldig. Vi synes ogsaa, at efter som vi nu, som det alt er udtalt, efter en alvorlig Kamp ere komne bort fra det tidligere Standpunkt, saa se vi ingen Grund til at skulle vende tilbage til det gamle, fordi nogle enkelte ere misfornøjede med den nuværende Ordning, og der er adskillige indflydelsesrige og sagkundige Folk, som paa dette Omraade ere fuldt ud enige med os. Der blev af den ærede Ordfører oplæst en Udtalelse af det Udvalg, som var nedsat i 1867 for at behandle dette Spørgsmaal, og jeg vil tillade mig at fremsøre en Udtalelse i samme Sag fra en Mand, som sikkert ogsaa maa anses for at være sagkundig paa dette Omraade. Det er nemlig en Udtalelse af — jeg tror, jeg tør sige — en af de dygtigste Seminarielærere, nemlig Martin Christensen ved Gedved, han udtalte sig ved Lærersforhandlingerne i Hjør saaledes: „Forsat at alle de nuværende Seminarier fik Anerkendelse og Eksamenret, vilde Kampen for Tilværelsen let medføre, at der blev lige saa mange forskellige Eksaminere, som der er Seminarier, og den daarligste af alle Konkurrencer vilde let opstaa, Konkurrencen om, hvem der paa den lempeligste Maade kunde eksaminere sine Elever til den bedste Eksamen. Skulde dette forhindres, maatte Skolerne underkastes en saadan Kontrol, baade ved Eksamen og i det daglige, at de vilde miste hele deres Selvstændighed og Undervisningsfrihed“. Til denne Udtalelse slutter ogsaa Seminariets Forstander sig. Denne Anskuelse deler jeg ogsaa fuldt ud og vilde meget beklage, om man vilde vige bort fra den nuværende Tingenes Tilstand i den Henseende og haaber, at man vil holde paa Eksamenkommissionen og ikke omdanne den til en Censurkommission.

Saa er der et meget vigtigt Punkt under § 5, hvor vor Stilling er forskellig fra det ærede Flertals, det er Bestemmelsen om, at Seminarierne skulde have Indstillingsret, at ingen af Eleverne skal kunne gaa op til Eksamen, uden at han af Seminarielærerne faar det Vidnesbyrd, at han er moden. Det er vor Overbevisning, at det vilde være en Uretfærdighed, man derved vilde øve mod disse Elever. Seminarierne have jo Frihed til at vise Eleverne bort paa et tidligere Stadium, hvis de finde dem uskikkede til deres Gerning, og denne Frihed kunne de naturligvis benytte; men